

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจหญิงสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นการวิจัยประเภทพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือได้ของแบบวัด
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ตำรวจหญิงที่ทำงานในสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย 4 กองบังคับการ และ 1 กลุ่มตำแหน่ง เป็นตำรวจหญิงระดับสัญญาบัตร และชั้นประทวน ที่ทำงานอยู่ในส่วนกลางคือ กรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค คือ ด่านตรวจคนเข้าเมืองในจังหวัดต่าง ๆ 53 ด่าน รวมจำนวน 708 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1

แสดงจำนวนประชากร

ชั้นยศ หน่วยงาน	ส่วนกลาง		ภูมิภาค		รวม
	สัญญาบัตร	ประทวน	สัญญาบัตร	ประทวน	
บก.อก	40	118	-	-	158
คต.1	54	67	-	-	121
คต.2	74	198	-	-	272
คต.3	7	12	62	74	155
สส.สคต	1	1	-	-	2
รวม	176	396	62	74	708

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ได้คำนึงถึงโอกาสในการถูกเลือกเป็นหลักเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มสำรวจหญิงในแต่ละระดับ และแต่ละสถานที่ทำงาน จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสาน (Mixed Sampling) โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่หนึ่ง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ 50% ของสำรวจหญิง ในแต่ละระดับและแต่ละหน่วยงาน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.2
แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น \ หน่วยงาน	ส่วนกลาง	ภูมิภาค	รวม
สัญญาบัตร	88	31	119
ประทวน	198	37	235
รวม	286	68	354

ขั้นที่สอง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างกระจายแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากให้ได้จำนวนตามต้องการ สำหรับสำรวจหญิงที่ทำงานในส่วนกลาง ได้แก่ กองบังคับการอำนวยการ กองตรวจคนเข้าเมือง 1 กองตรวจคนเข้าเมือง 2 และกองตรวจคนเข้าเมือง 3 จำนวน 286 คน

ขั้นที่สาม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Sampling) สำหรับสำรวจหญิงที่ทำงานในด่านตรวจคนเข้าเมืองส่วนภูมิภาค 68 คน ดังนี้

ภาคเหนือ

ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงใหม่	จำนวน 7 คน
ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงราย	จำนวน 7 คน

ภาคกลาง

ด่านตรวจคนเข้าเมืองกาญจนบุรี	จำนวน 7 คน
ด่านตรวจคนเข้าเมืองสมุทรปราการ	จำนวน 7 คน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ค่านตรวจคนเข้าเมืองหนองคาย	จำนวน 6 คน
ค่านตรวจคนเข้าเมืองสระแก้ว	จำนวน 6 คน
ค่านตรวจคนเข้าเมืองมาบตาพุด	จำนวน 7 คน
ค่านตรวจคนเข้าเมืองศรีราชา	จำนวน 7 คน

ภาคใต้

ค่านตรวจคนเข้าเมืองสงขลา	จำนวน 7 คน
ค่านตรวจคนเข้าเมืองระนอง	จำนวน 7 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยบางส่วนได้นำมาจากแบบสอบถามรายงานวิจัยอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงโดยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการวิจัยนี้ และบางส่วนผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยคำถามจำนวน 13 ข้อ (ข้อ 1 - ข้อ 13) ข้อคำถามจะเป็นการสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับ สถานที่ทำงานในปัจจุบัน การศึกษา ระยะเวลาการทำงาน สถานภาพสมรส จำนวนคนที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู รายได้ต่อเดือน การหนี้สิน การมีอาชีพเสริม และการสนับสนุนของครอบครัว (ข้อ 10 - ข้อ 13)

ส่วนที่ 2 แบบวัดลักษณะงาน มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ โดยข้อ 1 - ข้อ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับงานที่ใช้ทักษะหลากหลาย ข้อ 4 - ข้อ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับงานมีเอกลักษณ์ ข้อ 7 - ข้อ 9 เป็นคำถามเกี่ยวกับความมีอิสระในการทำงาน และ ข้อ 10 - ข้อ 12 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพร้อมในการตรวจสอบ

ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติในการรับราชการตำรวจ ข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของตำรวจหญิงในการรับราชการตำรวจ โดยมีข้อคำถามที่มีลักษณะนิเสธจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 ข้อ 5 ข้อ 7 ข้อ 10 ข้อ 14 และข้อ 15

ส่วนที่ 4 แบบวัดคุณภาพชีวิตการทำงาน มีข้อคำถามจำนวน 24 ข้อ (ข้อ 1 - ข้อ 24) เป็นคำถามปลายปิด (Close-Ended Questions) จำแนกลักษณะขององค์ประกอบเป็น 8 ด้านคือ ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ (ข้อ 1 - ข้อ 3) สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 4 - ข้อ 6) โอกาสพัฒนาความรู้ความ

สามารถของบุคคล จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 7 - ข้อ 9) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 10 - ข้อ 12) บุรณาการทางสังคมจำนวน 3 ข้อ (ข้อ 13 - ข้อ 15) ธรรมเนียมในองค์กร จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 16 - ข้อ 18) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 19 - ข้อ 21) และความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 22 - 24)

ผู้วิจัยได้แบ่งแบบวัดการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจหญิงสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ออกเป็น 2 ลักษณะ คือเป็นคำถามปลายเปิด ให้ตอบตามความเป็นจริง และเป็นแบบวัดความคิดเห็น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 มีคำถาม 13 ข้อ โดยข้อ 1 - 9 เป็นคำถามในลักษณะมีคำตอบให้ และบางคำถามเป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบตามความเป็นจริง เช่น ท่านรับราชการมานาน ..... ปี

สำหรับข้อ 10 - 13 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว ซึ่งเป็นคำถามวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) ซึ่งมีคำตอบ 5 ระดับการให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1

ส่วนที่ 2 แบบวัดลักษณะงาน คำถาม 12 ข้อ เป็นการวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) โดยประเมินค่าความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จะให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติในการรับราชการตำรวจ เป็นแบบวัดที่มีข้อความวัดความรู้สึกต่อการทำงานรับราชการ 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อ (บุญรับ ศักดิ์มี. 2532) และผู้วิจัยสร้างขึ้นเองอีก 5 ข้อ ให้คะแนน ดังนี้

ลักษณะของคำตอบ	ระดับคะแนนในเชิงบวก	ระดับคะแนนในเชิงลบ
จริงที่สุด	6	1
จริง	5	2
ค่อนข้างจริง	4	3
ค่อนข้างไม่จริง	3	4
ไม่จริง	2	5
ไม่จริงเลย	1	6

ส่วนที่ 4 แบบวัดคุณภาพชีวิตการทำงาน จำนวน 24 ข้อ เป็นการวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งมีระดับคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายผลข้อมูลใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) แบ่งคะแนนเป็น ช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมายดังนี้ (รมิตา อึ้งวงษ์, 2542 : 78)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.6 - 5.0	หมายความว่า	สูงที่สุด	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.6 - 4.5	หมายความว่า	สูง	เหมาะสม
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.6 - 3.5	หมายความว่า	ปานกลาง	
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.6 - 2.5	หมายความว่า	ต่ำ	เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.0 - 1.5	หมายความว่า	ต่ำที่สุด	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.3 การทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือได้ของแบบวัด

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ นำไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแล้วได้นำไปปรึกษากับประธานกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Test) ก่อนจะนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre - test) กับตำรวจหญิงในกลุ่มประชากรเดียวกัน จำนวน 30 คน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของคำถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows หาค่า Alpha (α) เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือรวม $\alpha = .9292$ ซึ่งถือได้ว่าแบบสอบถามครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือสูง และผลการหาค่า Alpha ในแต่ละส่วนของแบบสอบถาม มีดังนี้

แบบสอบถาม	ค่า Alpha	%
การสนับสนุนของครอบครัว	.8113	81.13%
แบบสอบถามลักษณะงาน	.8761	87.61%
แบบวัดทัศนคติในการรับราชการตำรวจ	.7229	72.29%
คุณภาพชีวิตการทำงาน	.9157	91.57%
ทั้งฉบับ	.9292	92.92%

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน ในงานวิจัยครั้งนี้มีสถานที่ทำงานทั้งที่อยู่ในส่วนกลาง คือ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ในกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคคือด่านตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 53 ด่าน ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลจึงดำเนินการ 2 กรณี ดังนี้

1. ในส่วนกลาง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลตำรวจหญิงที่ปฏิบัติงานในกองบังคับการอำนาจการ จำนวน 79 ชุด กองตรวจคนเข้าเมือง 1 จำนวน 61 ชุด กองตรวจคนเข้าเมือง 2 จำนวน 136 ชุด และกองตรวจคนเข้าเมือง 3 จำนวน 10 ชุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 286 ชุด

2. ในส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และโทรศัพท์ติดต่อกับตำรวจหญิงผู้ตอบแบบสอบถามตามด่านตรวจคนเข้าเมือง โดยเก็บข้อมูลจำนวน 68 ชุด

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ และเก็บได้ครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ทั้งหมด จะนำมาลงรหัสข้อมูลตามคู่มือลงรหัสเพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบลักษณะพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยใช้ค่าร้อยละ และใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ในการอธิบายระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจหญิง
2. ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจหญิง
3. ใช้ค่าสถิติ T-Test เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจหญิงชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร และตำรวจหญิงที่ทำงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค